

Informacja dotycząca zgłoszeń zewnętrznych dokonywanych przez sygnalistów (zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów)

Z dniem 25 grudnia 2024 r. w Regionalnej Izbie Obrachunkowej we Wrocławiu zapewnia się możliwość dokonywania zgłoszeń zewnętrznych w trybie i na warunkach określonych w ustawie z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów (Dz.U. poz. 928).

1. Dane kontaktowe umożliwiające dokonanie zgłoszenia zewnętrznego:

Zgłoszenia zewnętrznego naruszenia prawa można dokonać do Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w formie pisemnej:

- 1) listem adresowanym na adres korespondencyjny:
Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, ul. Ofiar Oświęcimskich 5, 50-069 Wrocław
z dopiskiem „Sygnalista zgłoszenie zewnętrzne — nie otwierać w kancelarii”.
- 2) w postaci elektronicznej na dedykowany adres poczty elektronicznej:
zgloszenie.zewnetrzne@wroclaw.rio.gov.pl

Na podstawie procedury zgłoszeń zewnętrznych nie jest nadawany bieg zgłoszeniom dokonany anonimowo.

2. Warunki objęcia sygnalisty ochroną

Sygnalistą jest osoba fizyczna, która zgłasza informację o naruszeniu prawa uzyskaną w kontekście związanym z pracą, określona w art. 4 ustawy z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów (Dz.U. poz. 928).

Treść ustawy jest zamieszczona w Internetowym Systemie Aktów Prawnych pod linkiem:

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20240000928>

Sygnalista podlega ochronie od chwili dokonania zgłoszenia, pod warunkiem że miał uzasadnione podstawy sądzić, że informacja będąca przedmiotem zgłoszenia jest prawdziwa w momencie dokonywania zgłoszenia i że stanowi informację o naruszeniu prawa.

3. Tryb postępowania mający zastosowanie w przypadku zgłoszenia zewnętrznego

Tryb postępowania w przypadku zgłoszenia zewnętrznego naruszenia prawa regulowany jest ustawą o ochronie sygnalistów oraz „Procedurą zgłoszeń zewnętrznych”, wprowadzoną zarządzeniem Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu nr 20/24 z dnia 23 grudnia 2024 roku.

- Zadania związane z przyjmowaniem zgłoszeń zewnętrznych, ich wstępną weryfikacją, podejmowaniem działań następczych, prowadzeniem rejestru zgłoszeń zewnętrznych, komunikacją z sygnalistą, w tym przekazywaniem informacji zwrotnej, koordynacją innych działań związanych ze zgłoszeniami zewnętrznymi wynikających z ustawy zostały powierzone pracownikowi Izby, który na potrzeby realizacji wymienionych zadań zwany jest „Koordynatorem”.
- Koordynator dokonuje wstępnej weryfikacji zgłoszenia zewnętrznego polegającej na ustaleniu, czy zgłoszenie dotyczy informacji o naruszeniu prawa (w tym czy pochodzi od sygnalisty w rozumieniu ustawy), oraz na ustaleniu, czy zgłoszenie dotyczy naruszeń prawa w dziedzinie należącej do zakresu działania Izby, a jeżeli nie należy — na ustaleniu organu publicznego właściwego do podjęcia działań następczych.
- Jeżeli wstępna weryfikacja zgłoszenia zewnętrznego wykaże, że zgłoszenie podlega rozpatrzeniu przez Izbę Koordynator przesyła sygnaliście potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia w terminie 7 dni od dnia jego przyjęcia, chyba że sygnalista wystąpił wyraźnie z odmiennym wnioskiem w tym zakresie lub istnieją uzasadnione podstawy by sądzić, że potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia zagroziłoby ochronie poufności tożsamości sygnalisty.
- W przypadku, gdy wstępna weryfikacja zgłoszenia zewnętrznego wykaże, że dla rozpatrzenia zgłoszenia właściwy jest inny organ publiczny, Koordynator występuje do Prezesa Izby o przekazanie zgłoszenia do organu publicznego właściwego do podjęcia działań następczych. Przekazanie zgłoszenia następuje

niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia dokonania zgłoszenia, a w uzasadnionych przypadkach – nie później niż w terminie 30 dni. O przekazaniu zgłoszenia informuje się sygnalistę.

- Jeżeli wstępna weryfikacja zgłoszenia zewnętrznego wykaże, że zgłoszenie nie dotyczy informacji o naruszeniu prawa Koordynator występuje do Prezesa Izby o poinformowanie sygnalisty, że informacja objęta zgłoszeniem nie podlega rozpatrzeniu w trybie przewidzianym ustawą, z podaniem ustaleń ze wstępnej weryfikacji zgłoszenia. Przekazanie informacji następuje w terminie, 14 dni od dnia dokonania zgłoszenia, a w uzasadnionych przypadkach — nie później niż w terminie 30 dni.
- przekazaniu zgłoszenia informuje się sygnalistę. Izba może również poinformować zgłaszającego, że informacja objęta zgłoszeniem podlega rozpatrzeniu w trybie przewidzianym w przepisach odrębnych, lub może zostać przedstawiona właściwym organom do rozpatrzenia w innym trybie. Poinformowanie sygnalisty nie wpływa w szczególności na dopuszczalność wniesionego później środka prawnego, na bieg terminów ani na treść rozstrzygnięcia lub sposób zakończenia postępowania. Informacja przekazana sygnaliście zawiera pouczenie w tym zakresie.
- Jeżeli wstępna weryfikacja zgłoszenia zewnętrznego wykaże, że zawiera ono informacje, które na mocy odrębnych przepisów podlegają przekazaniu do właściwych instytucji, organów lub jednostek organizacyjnych Unii Europejskiej w celu prowadzenia działań następczych w trybie stosowanym przez takie instytucje, organy lub jednostki, Koordynator występuje do Prezesa Izby o przekazanie takich informacji zawartych w zgłoszeniu zewnętrznym.
- Koordynator zapewnia podjęcie, z zachowaniem należytej staranności, działań następczych wobec każdego zgłoszenia zewnętrznego przyjętego do rozpatrzenia przez Izbę, poprzez przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego lub kontrolnego, albo przekazania zgłoszenia do Kolegium Izby celem przeprowadzenia postępowania nadzorczego, zgodnie z kompetencjami określonymi w ustawie z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1325 ze zm.) (Treść ustawy jest zamieszczona w Internetowym Systemie Aktów Prawnych pod linkiem:
- <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19920850428>). W tym wypadku do komunikacji z sygnalistą uprawniony jest również członek Kolegium Izby będący sprawozdawcą dla jednostki samorządu terytorialnego, o której mowa w zgłoszeniu.
- Koordynator może nie podjąć działań następczych w przypadku, gdy w zgłoszeniu zewnętrznym dotyczącym sprawy będącej już przedmiotem wcześniejszego zgłoszenia przez tego samego lub innego sygnalistę nie zawarto istotnych nowych informacji na temat naruszeń prawa w porównaniu z wcześniejszym zgłoszeniem zewnętrznym. Izba informuje sygnalistę o niepodjęciu działań następczych, podając uzasadnienie, a w razie kolejnego zgłoszenia — pozostawia je bez rozpoznania i nie informuje o tym sygnalisty.

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu może zwrócić się do sygnalisty, na podany przez niego adres do kontaktu, o wyjaśnienia lub dodatkowe informacje dotyczące zgłoszenia. W szczególności żądane wyjaśnienia lub dodatkowe informacje mogą dotyczyć kontekstu związanego z pracą oraz działań lub zaniechań stanowiących naruszenie prawa.

4. Termin przekazania informacji zwrotnej oraz rodzaj takiej informacji

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu przekazuje informację zwrotną w terminie nieprzekraczającym 3 miesięcy od dnia przyjęcia zgłoszenia, a w uzasadnionych przypadkach w terminie nieprzekraczającym 6 miesięcy od dnia przyjęcia zgłoszenia, o czym informowany jest sygnalista. Informacja zwrotna obejmuje informacje na temat planowanych lub podjętych działań następczych oraz powodów takich działań, w tym zrealizowanych lub zaplanowanych w przyszłości działań wyjaśniających, kontrolnych lub nadzorczych, zgodnie z kompetencjami określonymi w ustawie o regionalnych izbach obrachunkowych.

5. Zasady poufności mające zastosowanie do zgłoszeń zewnętrznych

Realizacja czynności obejmujących prowadzone przez Regionalną Izbę Obrachunkową we Wrocławiu postępowanie w zakresie zewnętrznych zgłoszeń naruszeń prawa w trybie ustawy o ochronie sygnalistów dokonywana jest z dołożeniem najwyższej staranności w celu ochrony danych osobowych sygnalisty oraz ochrony poufności informacji, na podstawie których byłoby możliwe bezpośrednie lub pośrednie zidentyfikowanie tożsamości sygnalisty oraz innych osób powiązanych ze zgłoszeniem.

Procedura przyjmowania zgłoszeń zewnętrznych oraz związane z przyjmowaniem zgłoszeń przetwarzanie danych osobowych przewidują ochronę przed uzyskaniem nieuprawnionego dostępu do informacji objętych

zgłoszeniem nieupoważnionym osobom, przewidują ochronę poufności tożsamości sygnalisty oraz osoby, której dotyczy zgłoszenie, a także informacji, na podstawie których można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować tożsamość sygnalisty oraz osoby, której dotyczy zgłoszenie. Dostęp do informacji dotyczących zgłoszeń zewnętrznych posiadają wyłącznie upoważnieni pracownicy Izby, którzy złożyli stosowne oświadczenia związane z zapewnieniem tajemnicy i poufności informacji oraz danych osobowych objętych zgłoszeniem.

6. Zasady przetwarzania danych osobowych

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu wdrożyła zasady, o których mowa w art. 5 i art. 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.Urz. UE. L Nr 119, str. 1, ze zm.), dalej „RODO”. Przetwarzanie danych osobowych oraz informacji podawanych w zgłoszeniu oparte jest o zasady zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości, ograniczenia przechowywania, rozliczalności, integralności, poufności, ograniczenia celu przetwarzania do czynności określonych w ustawie o ochronie sygnalistów, minimalizacji danych oraz prawidłowości opartej na danych wskazanych w zgłoszeniu jako źródle informacji.

Dane osobowe, które pozwalają na ustalenie tożsamości sygnalisty, osoby, której dotyczy zgłoszenie oraz osób powiązanych ze zgłoszeniem, nie będą ujawnione nieupoważnionym osobom, a do przetwarzania tych danych osobowych będą dopuszczone wyłącznie osoby posiadające stosowne upoważnienie do przetwarzania danych osobowych, wynikające z art. 29 i art. 32 ust. 4 RODO. Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu będzie przetwarzać dane osobowe sygnalisty, osoby, której dotyczy zgłoszenie oraz osób powiązanych ze zgłoszeniem tylko w zakresie koniecznym do przyjęcia zgłoszenia, jego weryfikacji oraz podjęcia działania następczego. Informacje dotyczące przetwarzania danych osobowych wynikające z art. 13 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych dotyczące zewnętrznych zgłoszeń naruszeń prawa na gruncie ustawy o ochronie sygnalistów, znajdują się w załączniku.

7. Charakter działań następczych podejmowanych w związku ze zgłoszeniem zewnętrznym

Działania następcze podejmowane są przez Regionalną Izbę Obrachunkową we Wrocławiu z zachowaniem należytej staranności. Działania następcze wobec każdego zgłoszenia zewnętrznego przyjętego do rozpatrzenia przez Izbę, polegają na przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, kontrolnego lub nadzorczego, zgodnie z kompetencjami określonymi w ustawie o regionalnych izbach obrachunkowych. Działania następcze w szczególności polegają na:

- przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego umożliwiającego sporządzenie informacji zwrotnej, w tym dotyczącej zamknięcia procedury, jeżeli ocena prawdziwości informacji zawartych w zgłoszeniu nie wymaga przeprowadzenia kontroli,
- uwzględnieniu informacji o naruszeniu prawa w planowaniu poszczególnych rodzajów kontroli,
- przeprowadzanych przez Izbę, w tym w ramach planu kontroli stanowiącego część ramowego planu pracy Izby, oraz w programach kontroli,
- nadzorze nad postępowaniem kontrolnym,
- objęciu nieprawidłowości stwierdzonych na podstawie informacji o naruszeniu prawa wystąpieniem pokontrolnym zawierającym w szczególności wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności,
- sporządzeniu zawiadomień i innych pism, które należy skierować do właściwych organów na podstawie wyników kontroli prawdziwości informacji o naruszeniu prawa,
- podjęciu czynności nadzorczych wobec zarządzeń lub uchwał organów jednostek samorządu terytorialnego w ramach kompetencji Kolegium Izby.

8. Środki ochrony prawnej i procedury służące ochronie przed działaniami odwetowymi oraz dostępność poufnej porady dla osób rozważających dokonanie zgłoszenia zewnętrznego

Ustawa o ochronie sygnalistów w rozdziale 2 wprowadza środki ochrony prawnej sygnalisty. Sygnalista podlega tej ochronie od chwili dokonania zgłoszenia, pod warunkiem że miał uzasadnione podstawy sądzić, że informacja będąca przedmiotem zgłoszenia jest prawdziwa w momencie dokonywania zgłoszenia i że stanowi

informację o naruszeniu prawa. Ochrona sygnalisty polega na zakazie podejmowania działań odwetowych, a w przypadku zaistnienia takich działań na prawie dochodzenia przez sygnalistę odszkodowania lub do zadośćuczynienia.

Zgodnie z art. 41 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1534) osobie chcącej dokonać zgłoszenia naruszenia prawa w rozumieniu ustawy o ochronie sygnalistów przysługuje nieodpłatna pomoc prawna i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie. Nieodpłatnej pomocy prawnej udziela adwokat lub radca prawny, który zawarł z powiatem umowę w sprawie udzielania tej pomocy. Więcej informacji dostępnych pod linkiem <https://www.gov.pl/web/nieodplatna-pomoc>.

Na żądanie sygnalisty Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, w przypadku gdy jest właściwa do podjęcia działań następczych, wyda w terminie miesiąca od jego otrzymania, zaświadczenie potwierdzające, że sygnalista podlega ochronie przed działaniami odwetowymi przewidzianej w ustawie o ochronie sygnalistów. Zaświadczenie takie może być wydane wyłącznie osobie fizycznej, która jest sygnalistą w rozumieniu art. 4 ustawy o ochronie sygnalistów.

9. Warunki, na jakich sygnalista jest chroniony przed ponoszeniem odpowiedzialności za naruszenie poufności

Zgodnie z art. 16 ustawy o ochronie sygnalistów:

1. Dokonanie zgłoszenia lub ujawnienia publicznego nie może stanowić podstawy odpowiedzialności, w tym odpowiedzialności dyscyplinarnej lub odpowiedzialności za szkodę z tytułu naruszenia praw innych osób lub obowiązków określonych w przepisach prawa, w szczególności w przedmiocie zniesławienia, naruszenia dóbr osobistych, praw autorskich, ochrony danych osobowych oraz obowiązku zachowania tajemnicy, w tym tajemnicy przedsiębiorstwa, z uwzględnieniem art. 5, pod warunkiem że sygnalista miał uzasadnione podstawy sądzić, że zgłoszenie lub ujawnienie publiczne jest niezbędne do ujawnienia naruszenia prawa zgodnie z ustawą.
2. W przypadku wszczęcia postępowania prawnego dotyczącego odpowiedzialności, o której mowa w ust. 1, sygnalista może wystąpić o umorzenie takiego postępowania.
3. Uzyskanie informacji będących przedmiotem zgłoszenia lub ujawnienia publicznego lub dostęp do takich informacji nie mogą stanowić podstawy odpowiedzialności, pod warunkiem że takie uzyskanie lub taki dostęp nie stanowią czynu zabronionego.

10. Zachęta do korzystania z procedury zgłoszeń wewnętrznych podmiotu prawnego, z którym sygnalista pozostaje w kontakście związanym z pracą

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu zachęca do korzystania z procedury zgłoszeń wewnętrznych podmiotu prawnego, z którym sygnalista pozostaje w kontakście związanym z pracą. Zgłoszenie wewnętrzne może stanowić środek służący skutecznemu i szybkiemu przeciwdziałaniu naruszeniu prawa w ramach struktury organizacyjnej tego podmiotu. Poza tym zgłoszenie wewnętrzne może być dokonane, jeżeli sygnalista uważa, że nie zachodzi ryzyko działań odwetowych. Korzystanie z procedury zgłoszeń wewnętrznych podmiotu prawnego należy uznać za zgodne z założeniami dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii (Dz.Urz. UE L 305 z 26.11.2019, str. 17, z późn. zm.) oraz ustawy o ochronie sygnalistów.

11. Dane kontaktowe Rzecznika Praw Obywatelskich

Zgodnie z ustawą o ochronie sygnalistów zgłoszenia zewnętrzne można dokonać do Rzecznika Praw Obywatelskich, z którym można skontaktować się za pośrednictwem Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, adres Aleja Solidarności 77, 00-090 Warszawa, tel. centrala (+ 48) 22 55 17 700, faks (+ 48) 22 827 64 53, e-mail: biurorzecznika@brpo.gov.pl.